

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада балалардың шығармашылық қабілетін дамыту

ЖАРИЯЛАНДЫ
15.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/172860/>**Аты-жөні:** Кузеубаева Гульназ Каменовна**Лауазымы:** Бейнелеу өнерінің оқытушысы**ШҚО облысы****Тарбағатай ауданы****Тұғыл ауылы****“Жасулан” бөбекжайы” КМҚК**

Кіріспе: Балабақша – баланың өміріндегі ең маңызды кезеңдердің бірі болып табылады. Бұл кезеңде баланың тұлғалық дамуының негізі қаланады, сонымен қатар оның шығармашылық қабілеттері де қалыптаса бастайды. Баланың шығармашылық қабілетін дамыту – оның ішкі дүниесін, эмоцияларын, ойларын, қиялдарын жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Осылайша, баланың шығармашылық дамуы оның тұлғалық өсуіне, әлеуметтік ортада өзін-өзі танытуына, білім алуына және адамгершілік қасиеттерінің қалыптасуына ықпал етеді.

1. Шығармашылық қабілеттің маңызы

Шығармашылық қабілет – адамның ойлау, қиялдау, дүниені бейнелеу және өзінің ішкі сезімдерін, ойларын сыртқа шығару арқылы жаңа идеялар мен шешімдер ұсыну қабілеті. Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту оның айналадағы әлемді дұрыс қабылдауына, танымдық қабілеттерінің жетілуіне, әлеуметтік қатынастарын дамытуға көмектеседі.

Шығармашылық балаға келесі қабілеттерді дамытуға мүмкіндік береді:

- Когнитивтік даму:** Баланың ойлау, есте сақтау, аналитикалық және логикалық ойлау қабілеттерін арттырады.
- Эмоциялық даму:** Шығармашылық арқылы бала өз эмоцияларын түсінеді

және дұрыс басқара алады.

- **Әлеуметтік даму:** Балалар түрлі шығармашылық әрекеттерге қатысу арқылы топпен жұмыс істеуді, өзара көмектесуді үйренеді.
- **Қиял мен шығармашылық көзқарас:** Шығармашылық процесс баланың қиялын дамытып, жаңа идеялар мен шешімдер ұсынуға ықпал етеді.

2. Шығармашылық қабілеттерді дамыту әдістері

Балабақшада балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін түрлі әдістер мен тәсілдер қолданылады. Бұл әдістер балалардың қызығушылықтарын оятып, олардың шығармашылық ойлауын ынталандырады.

2.1. Сурет салу

Сурет салу – балалардың шығармашылық қабілетін дамытудың ең тиімді әдістерінің бірі. Бұл әрекет баланың түстерді, пішіндерді тануына, кеңістік пен пропорцияларды сезінуіне көмектеседі. Сонымен қатар, сурет салу арқылы балалар өз сезімдері мен ойларын білдіреді.

Сурет салу балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, олардың түстер мен формаларды дұрыс пайдалануын үйретеді. Тәрбиеші балаларға белгілі бір тақырыпқа сурет салуды тапсырғанда, олар өз қиялдарымен шығармашылық жұмыстарын жасап шығады. Сурет арқылы бала өз әлемін көркем түрде көрсетіп, жаңа идеялар мен бейнелер туғызады.

2.2. Жапсыру

Жапсыру жұмыстары балалардың ұсақ моторикасын, көз бен қолдың үйлесімділігін дамытумен қатар, олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады. Жапсыру – балаларға түрлі материалдармен (қағаз, мата, табиғи материалдар, әртүрлі элементтер) жұмыс істей отырып, өздерінің бейнелерін жасауға мүмкіндік береді.

Бұл процесс баланың қиялын қоздырады, себебі жапсыру барысында баланың алдына белгілі бір тақырып немесе материал беріледі, ал оны қалай қолдану, қай элементтерді біріктіру — баланың жеке шешімі. Жапсыру шығармашылық ойлауды дамытып, қоршаған әлемді басқа қырынан көруге үйретеді.

2.3. Мүсіндеу

Мүсіндеу – баланың кеңістікті сезінуін, форма мен көлемді тануын дамытатын шығармашылық іс-әрекет. Бұл процесс арқылы бала түрлі материалдармен (балшық, тұзды қамыр, пластилин) жұмыс істей отырып, үш өлшемді бейнелер жасайды. Мүсіндеу балалардың қол мен көздің үйлесімділігін дамытады, сонымен қатар олар форма мен құрылым туралы түсінік қалыптастырады.

Мүсіндеу кезінде балаға өз қиялына сүйеніп, түрлі бейнелерді жасау тапсырмалары беріледі. Бұл процесс баланың эстетикалық талғамын қалыптастырып, оның шығармашылық ойлауын дамытады. Балалар мүсіндеу арқылы көлем мен кеңістік арасындағы байланысты түсініп, өз идеяларын үш өлшемде жүзеге асырады.

3. Тәрбиешінің рөлі

Балабақшада шығармашылық қабілеттерді дамытуда тәрбиешінің рөлі ерекше маңызды. Тәрбиеші балалардың қызығушылығын оятып, олардың шығармашылық жұмысына деген ынтасын арттырады. Ол балаларға әртүрлі материалдар мен әдістерді таныстырып, олардың қиялын дамытуға мүмкіндік береді.

Тәрбиеші балаларға еркін жұмыс істеуге мүмкіндік беріп, әр баланың жеке шығармашылық ерекшеліктерін ескеріп, оның өзіндік идеяларын бағалауы керек. Сонымен қатар, тәрбиеші балалардың өздерін еркін сезінуіне жағдай жасап, олардың қателіктерінен сабақ алуына көмек көрсетуі қажет. Балалардың шығармашылығын қолдау олардың өз-өзіне деген сенімін арттырады.

4. Шығармашылық қабілеттерді дамытудағы маңызды аспектілер

- **Қолданылатын материалдар:** Балабақшада балаларға әртүрлі құралдар мен материалдарды (қаламдар, қарындаштар, бояулар, қағаз, тұзды қамыр, пластилин, т.б.) ұсыну олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады.
- **Әртүрлі техникалар мен әдістер:** Балаларға сурет салу, жапсыру, мүсіндеу сияқты әртүрлі шығармашылық әдістерді ұсыну оларды қызықтырып, шығармашылық тұрғыдан дамытады.
- **Еркіндік:** Балаларға өз идеясын жүзеге асыру үшін еркіндік беру олардың шығармашылық тұрғыдан ойлау қабілеттерін ашып, тұлғалық дамуына ықпал етеді.
- **Топпен жұмыс:** Балалар бірлескен шығармашылық жұмыстар арқылы бір-бірімен өз идеяларын бөлісіп, өзара ынтымақтастықта болуды үйренеді.

Қорытынды

Балабақшада балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту – олардың интеллектуалдық, эмоционалдық және әлеуметтік дамуының негізі. Сурет салу, жапсыру, мүсіндеу сияқты шығармашылық іс-әрекеттер балалардың қиялын дамытып, олардың жеке тұлғалық қасиеттерін қалыптастырады. Тәрбиеші балаларға өз ойларын, сезімдерін білдіруге мүмкіндік беріп, олардың шығармашылық қабілеттерін қолдауы тиіс. Осылайша, шығармашылық дамыған бала қоғамға бейім, өз идеяларын еркін жеткізе алатын тұлға болып қалыптасады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Меңжанова А. «Мектепке дейінгі педагогика»-Алматы ; Рауан 1992жыл
2. «Бала мен балабақша» №6 2015жыл.
3. Журнал «Бала мен балабақша»№2 2015 жыл.
4. Интернет желісі.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.